ԱՊՈՆԷ ԳԻՆՔԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղրուշոսկ

ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԻՋԻՒՆ՝

Պիր սէնէլիք . . . 200 ղ·
Ալթը այլըգ . . . 100 »
Իւչ այլըգ . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՋԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունճաղլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 230 ղ·
Ալթը այլըգ . . . 120 »
Իւչ այլըգ . . . 60 »

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԷՄ

ՄԷԿԱՏՏԸ ՀՕԼԻԹԻԿՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՍՊԻՐԻՏՅԷ ՀԱՄԱՐ ԵՎ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԳԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆՔԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղ·
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ուսմուրու սարրաֆիյէյէ այիտ, 2 մէ 3ի ճէնգ սահիֆէլէրէ 6 ղ·
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Ձիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։

Մէվատտը նաֆիայա տայիր պէնճէր մէճմանէնէ գապուլ օլունճաղ վէ տէրճ օլունմայան էվրաղ, իատէ օլունմայաճագ։

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մանֆատատը, Սթամպօլում Պապը Ալի ճանտարմասինում էսկի Պաստը Զապտիյէ սօգաղը քէօշէսինում նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ուսմուրու իտարէ վէ թանրիրիյէսինէ այիտ քեաֆիֆէյի մէվատտ հազգընում, Միւտիրի զազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա «Ալայսանաթի» օլունճաղը կէպի, քեաֆիֆէյի մէքեաթիպին տախի անրն նումրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 14 ՄԱՐՏ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Ռուսիանըն թէպէտտիւլի պիւթիւն էվրօբայը մէշղուլ իթմէեէ տէվամ իթմէքտէ տիր։

Հէր նէ գատար իմբէրաթօրը ճէտիտ՝ կէրէք բէամէն իյրատ իթտիկի նուֆուզլարտա, վէ կէրէք խարիճիյէ նէղարէթի թարաֆընտան էվրօբա գապիտէթօյարընա կէօնտէրիլէն բէամի պէյանամատ, սուլհ ու միւսալէմէթի մուհաֆաղա իտուպ, տախիլի ըսահթա մէշղուլ օլաճաղընը վէ հաթթա Ռուսիանըն իսթէտիյլի հուտուտը պուլուպ արթըգ պունտան սօնրա թէվսիի միւք արզուսընտա պուլունմայաճաղընը պէեան իտիյոր իսէ տէ, Էվրօբաճա պու սէօզլէրէ բէք ինանըլմամագտա տըր։

Ռուսիատան էն զիատէ գօրգան տէվլէթ Ալէմանիա տրը։ Ալէմանիա կիպի սէրվէթի մահտուտ պիր մէմլէքէթին՝ Ֆրանսանըն պու տէֆաքի իսթիգրազընտան անլաշըլան սէրվէթը ճէսիմէսինտէն նասըլ իւրքմիշ օլաճաղը չիւպհէսիզ տիր։

Պու հալին իւզէրինէ Ալէմանիա խանէտանը իմբէրաթօրլուխնէ վէ պէքի ալէլ ումումի Ալէման միլլէթինէ մուհաֆաղէթի տէրքեար օլան Իգինճի Ալէքսանտրան վէֆաթը յա օնուն եէրինէ Ալէմանլարա խուսուսէթի մնյիւմ՝ վէ միւթէպէկիրինէ օլան իւչունճիւ Ալէքսանտրը Ռուսիա իմբէրաթօրլուղու թախթընա կէչմէսի Ալէմանիայը պիւսպիւթին իւրքիւթմիշ տիր։

Ռուսիանըն Ֆրանսա իլէ իթթիֆագը իհթիմալը եալընըզ խաթրա կէլմէքլէ Ալէմանիայը իւրքիւտէպիրէճէք պիր շէյ տիր։

Ալէմանիա բէք ալէա տանլայոր քի, պիրի էօնիւնիւ վէ պիրի արգասընը ալմըշօյան պու իքի գուվվէթին արասընտա էգիմէմէք իչիւն Ավսթրիանըն իթթիֆագը քեաֆի տէյիլ տիր։

Իշթէ պու գօրգուտան տըր քի Ալէման կաղէթալարը՝ Ռուսիա իմբէրաթօրը ճէտիտինին իլան իթտիկի մէպլէքէ ինանմագ իսթէմէյիպ, հէր պիր Ռուսիա իմբէրաթօրը թախթա չէգտըրընտա պէօյլէ պիր լիսան գուլլանմագտա պուլունմամըշ տըր տիմէք իսթէօրլար։

Իւչունճիւ Ալէքսանտր հազրէթլէրինին՝ Ռուսիանըն տօսթ օլան գօմշուլարը յէս տօսթ գալաճաղընը պէյանտան մագսէտի՝ Ալէմանիա վէ Ավսթրիա իլէ օլան միւնասէպաթը գատիմէտ գալաճաղընը անլաթմագ իսէ տէ, Ալէմանիա կաղէթալարը պունա տախ գանմագ իսթէմէյօրլար։

Ալէմանիա իմբէրաթօրընին Ռուսիա իմբէրաթօրը ճէտիտինէ չէքմիշ օլտուղու խուսուսի պիր թէլէկրաֆնամէտէ, իլֆի թաղլիթտէն սօնդրա. «սատգը տօսթ գօմշուլարընդզ օլտուղունտա չիւպհէ իհթմէյինիզ.» տէյէրէք բէք տօսթանէ վէ թէքլիֆսիզճէ պիր լիսան գուլլանմամը տախի Ալէմանինընն Ռուսիա իլէ պէօզուլմագ հիչ իշինէ կէլմէտիկինէ պիր տէլիլ տիր։

Իմբէրաթօր Կիյօմ հազրէթլէրի՝ քէնտիսիյլէ Իգինճի Ալէքսանտրը սաղ օլտուգճա Ալէմանիա իլէ Ռուսիա պէյնինտէ տօսթլուգ վէ մուհաֆաղէթին պագասընը իլթիզամ իթմէքտէ պուլունմամըշ իքէն, չիմտի անլաշըլմըշընա կէօրէ, եէկէնինին վէֆաթընա կէօրէ, Ռուսիա իմբէրաթօրը Ալէքսանտրան սօնրա իքի մէմլէքէթ արասընտա էգիմէմէք իչիւն Ավսթրիանըն իթթիֆագը քեաֆի տէյիլ տիր։

Ինկիլթէրրայա կէլինճէ, օրատա Ռուսիա իմբէրաթօրընին թէպէտտիւլինտէն հասըլ օլան թէսիր պունունն պիւսպիւթիւն աքսի տիր։

Ռուսիանըն՝ էօթէտէն պէրու խասմի ատտ օլունան Ինկիլթէրրա՝ Իգինճի Ալէքսանտրընն վէֆաթընտան տօլայը բէք պէօյիւք թէեսսիֆլէր կէօսթէրմիշ օլտուղու կիպի, իմբէրաթօրը ճէտիտին Ժէնէրալ Սգօպէլէֆի Ասիան վասթիսէն ճէլպ իթմէսի տախի բէք էյի թէեսսիր իթմիշ տիր։

Ինկիլթէրրա խարիճիյէ միւսթէշարը Սըր Զարլը Տիլգ մէպուսան մէճլիսինտէ Գանտահարընն թախլիյէսինտէն տօլայը պագը մէպուսան թարաֆընտան պէեան օլունան իթիրազաթա ճէվապէն, իմբէրաթօրը ճէտիտին պու հարէքէթլէրինի պէեանա արթըգ Ասիան վասթիսէ Ռուսիա իլէ Ինկիլթէրրա բէգ ապէթինէ խիթամ վէրիլմէկինի պէեան իթմիշ տիր։

Թայմ կաղէթասը Ռուսիա իլէ Ինկիլթէրրանըն Ասիատաքի բօլիթիգալարընճա պիր էմնիյէթ վէ իթիմատ տէվրի գէլտիկինի իլան իտէ յօր։

ԿԻՒՆԷԻԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Օսմանը մուրախասալարընընն՝ պու տէֆա վուգու պուլան մէճլիսի միւքալէմաթտա իթմիշ օլտուգարը պէեանաթ հագգընտա վաքթ կաղէթասընընն խուսուսի օլարագ իսթիհսալ իթտիյի մալիւմաթա կէօրէ, միւշարիէյհիմ մուրախասալար՝ հոկտեմբերին 3իւ թարիխիլի Պապը Ալինին միւզաքէրէի ումումիյէսինտէ թէսալիա ճիհէթինտէ կէօսթէրիլէն խաթընը՝ եունան քէօրֆեզինէ գատար իյալը զէմինինտէ պէեանաթտա պուլունմամըշլար իմիշ։ Քէզալիք միւշարիւէյհիմ մուրախասալարընը պէեանաթը մուհիպլիճէ ինկիլթէրրանըն Ալինին միւզաքէրէի ումումիյէսինտէ գալա ճաղը կիպի, Եանեա թարաֆընտան Իսունանա հիչ պիր էէր թէրք օլաճաղընա իմիշ։

Մէզքիւր կաղէթանըն պէեանընա կէօրէ, Ալինին միւզաքէրէսի հագգընտա գընտա ճէրէեան իթմիշ օլան դէյլու գալ պիլ քիւլլէյէ պէրթարաֆ օլմուշ իմիշ։

—

Ֆէյիզ նամ Ֆրանսըզ կաղէթասընընն պէեանընա կէօրէ, կաղէթան մէզքիւրընը Ալինա մուխալիֆ՝ դրալ Եօրկի հուզուրընա գալպալ օլունմամըշ տըր։ Իչպու միւլագաթտա գրալը միւշարիւէյհ՝ Ֆրանսանըն Եունան հագգընտաքի էքքեսարը խալիսանէսինի թէպտիլ իթմէսինտէն տօլայը պէեանը թէեսսիֆ, վէ Ֆրանսա խարիճիյէ նազարը Պարթէլէմի Սէնթ Իլերին թահրիրաթը ումումիյէլերինի չէտտէն մուախէզէ իլէմիշ տիր։ Դրալը միւշարիւէյհ տէմիշ տիր քի, Ֆրանսանընն՝ Եունանա մուավէնէթ իթմէսիյլէ, մուհարէպէ վուգու պուլուր տէյու գօրգաճագ պիր շէյի օլմազ իտի։ Չինքի ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսանըն պիր թէսվիրէի սուլհիյէյի ինճաճ իթմէեէ քեաֆի իտիլաքին մէզքիւր թահրիրաթը ումումիյէլեր՝ Թիւրքիանընն մուխալէֆէթինի թէշվիգ իթմիշ վէ մուհարէպէյի տահա զիյատ միհթմէ գըլմըշ տըր։ Դրալ Եօրկի՝ Ֆրանսատան էսլիհանընն մէնը իխրաճընտան տախի պահս իտէրէք տէմիշ տիր քի, իչպու մէմնուն էէթ՝ Եունան օրտու սունա ապա պիր զարար վէրմէեէճէք տիր, զիրա էսլիհի մէզքիւրէ էբիր վէ թէսալիա տաղլըրը իչիւն իտի։

Մ· Կամպէթթա հէր նէ գատար Եունան մուհիպպի վէ գրալընն տա տօսթը իսէ տէ, Եունանա հիչ պիր վագթ Ֆրանսըզ ասքերի սէվգ իթմէք նիյէթինտէ պուլունմամըշ տըր։ Էկէր Թիւրքիա՝ մէսէլէնին թէսվիյէսինի հէնուզ թէէխիր իտեր իսէ, Եունան օրտուսը էլէրիյէ եիւրիւյեճէք տիր։

(Գ··ՐԷ)

—

Հիւքիւմէթը Սէնկյէ էլէ Եունան պէնինտէ պիր մուհարէպէ վուգուրտէ, Մըսըր Խրտիվինին Օսմանը օրտուսընա ասքէր վերմէմէկէ գարար վերմիշ օլտուղունու իսքենտերիյէտէն Էվրօբա կաղէթալարընտա եաղըյօրլար։

—

Էոէրէ Ճէռէռ նամ պէյլիք վարօրու իքի թապուր ասքիրը Շահանէյի համիլ օլտուղու հալտէ Ղօլօսա միւթէվէճճիհէն տիւնասպահ Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իյէմիշ տիր։

—

Եունան մէսէլէսի իչիւն իճրա օլունան միւզաքէրէթտան պիր հիւսնիւ նէթիճէ հասըլ օլմայընա տօնանմայա տախի իհթիյաճ կէօրիւրիւր իսէ, հազըր պուլունմագ իւզրէ Օսմանը տօնանմասընընն օն օնպէշ կիւնէ գատար միհիմմաթ վէ էրղագը, վէլհասըլ քեաֆիֆէի լէվազիմաթը հազըր պուլունտըրըլմաճաղը բիվայէթ օլունույօր։

—

Տիւնքի կիւն Գոսօվատան Պապը Ալիյէ վիբրուա իտէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Արնաուտ հէեթը իթթիհամիյէսի ազասընտան պէշ քիչի թէվգիֆ օլունուպ՝ Սէլանիկ իրսալ օլունմուշլար տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Զաթը հազրէթը Շէհրիյարի՝ Իրան շահընընն ամուճասը Հիսսամ իս Սալթանա իլէ մախտումընա պիրէր մուրասսա էնֆիյէ գուրթուսը հէտիյէ կէօնտէրմիշ, վէ պունլարյա պէրապէր գըյմէթլի վէ հիւնէրլի պիր թագըմ էսլիհի աթիգալը հավի պիր տէ սանդըգ իրսալ իյէմիշ տիր։

—Պէշիքթաշ գօմանտանը Հաճան բաչա հազրէթլէրի եուվէրանը հազրէթը Շէհրիյարի սիլքինէ տախիլ օլմուշ տըր։

—Պաղտատ Նագիպ իւլ էշրաֆը Սիւլէյման էֆէնտի հազրէթլէրի իլէ պիր պագը իւլէմա վէ մէշայիխի Օսմանը սիւվարի ասքերի խիչիւն 24 պէկիր իթա խյէմիշլէր տիր։

—Կէչէնտէ իսթիֆա իթմիշ օլան Սպանիա սէֆիրինին եէրինէ Մ· Թիպարչիօ Բօսրիկէզ Տէրսաատէթ Սպանիա սէֆարէթինէ թաեին օլունմուշ տըր։

—Թունա մուխթէլիթ գօմիսիօնու ազասընտան պուլունան Մ· Սիմօնէթթինին՝ պու քէրրէ Բարիզ ժէնէրալ գօնսօլոսլուղունա թաեինի մէմուրիյէթ իթմիշ օլան Մ· Նէկրինին եէրինէ Տէրսաատէթ իթալիա ժէնէրալ գոնսօլոսլուղունա թաեինի թէհագգուգ իթմիշ տիր։

—Տիւնքի նիւսխէմիզտէ եաղտըղընընը վէհհ իլէ Բուսումաթ Լիմանէթի միւշավիրլիյի իչիւն՝ Ալէմանիատան ճէլպ օլունան զաթ տիւնքի կիւն Տէրսաատէթէ մուվասէլէթ իլէմիշ տիր։

—Էրզրումատան Մէհմէդբա եազըրընընը կէօրէ, Էրզրում վալիսի Ֆոսֆոր Մուսթաֆա բաչա հազրէթլէրի չէհրը մէզքիւրատ պագը մէքեաթիպի իպթիտայիյէ թէէսսիսինէ չալըշմագտա օլտուղը կիպի, պու մէքթէպլէրին թէսվիյէի մէսարիֆինէ նագտ թէտարիք իթմէք իչիւն քէնտի թահրիրիասէթինտէ պիր գօմիթէ տախի թէշքիլ իթմիշ տիր։

—Պահրիյէ նէղարէթի՝ քէթէպէսինին տախի տէվամը սարէթ միսիլլու սընընֆլարա ինդրասամը իչիւն նէզարէթը միւշարիւէյհատա պիր գօմիսիօն թէշքիլ իթմիշ տիր։

—Պու տէֆա Ալինատա պէշիւք պիր Եունան վաքօր շիրքէթի թէշքիլ օլունուպ, պունուն սէրմայէսի 20 միլեօն ֆրանգատան իտալէթ պուլունաճագ տըր։

Բէթէրսպուրկտան մարտ 14 թարիխիլէ Թայմ կաղէթասընա քէշտէ օլունան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, իչիւնճիւ Ալէքսանտր՝ խարիճի բօլիթիգա հագգընտա մալիւմաթը քեաֆիյէսի օմմարընընտան, ումուրը խարիճիյէնին իտարէսի իչիւն խուսուսի օլարագ քէնտի եանընտա պէշիւք պիր խարիճիյէ միւտիրի պուլունտուրմագ արզուսունտա իմիշ։ Իչպու միւհիմմ մէմուրիյէթէ եա Բուսիանընն Բարիզ սէֆիրի բրէնս Օրլօֆ վէ եախատ ժէնէրալ գօնթ Ինեաթիէֆին թային օլունաճաղը սէօյլէնմէմէքտէ տիր։

Պաշ վէքեալեթի մէմուրիյէթինէ կէլինճէ, էկէր էլան Լէտարատա մուդիմ Բուսիա սէֆիրի բրէնս Լօպանօֆ՝ մէմուրիյէթը մէզքիւրէյէ նասսպ օլունմամը իսէ, գօնթ Ալտէրպէրկին պաշ վէքիլ թային օլունաճաղը միւհիմմէմիլ տիր։

—

Նէվնէ Վէրդա նամ Բուս կաղէթասընընն պէյանընա կէօրէ, իմբէրաթօրը ճէտիտ՝ էհալի թարաֆընտան միւնթէխապ այան վէ մէպուսան մէճլիսլէրի թէշքիլ իտէրէք ուսուլը հազրէյի հիւքիւմէթի թէպտիլ իտէճէք, վէ հէյէթը վիւքէլատա պէօյլէք թէպտիւլաթի վուգու պուլաճագմը։

Ռիվայէթէ կէօրէ, մէլիյէթը հուրրիյէթբէրվէրանէսի մալիմ օլան ժէնէրալ Լօրիս Մէլիգօֆ՝ եէնի մէճլիսի վիւքէլայա ըէիս թային օլունաճագմը։

—

Բէթէրսպուրկ 17 մարտ.— Իմբէրաթօր Կիյօմ՝ իչիւնճիւ Ալէքսանտրա խիւրիւսքեարանէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտ իտէճէք, էճէլմէ էօյլէ մէշմիշ է։

«Նէ՞ տէհշէթլի վուգուաթ։ Նասը խիթիգալէ տօղրու միւթէզիմ՝ օլույօրսընըզ։ Մալիմինիզ տիր քի, սատգը գօմշուլարընըզ վար տըր։»

—

Պէրլին 15 մարտ.— Բուսիա իմբէրաթօրը ճէտիտի՝ Ալէմանիա իմբէրաթօրունա քէշտէ իթտիյի [illegible] նասէպաթը տօսթանէնին տէվամը ազմը գաթիսինտէ պուլունտուղունու իչար իթմիշ տիր։

Զարընն իչպու թէլէկրաֆը՝ քէնտիսինէ իսնատ օլունան Ալէմանլար ալէյհինտէ խուսուսէթը էֆքեարընը թէքգիպ վէ Ալէմանիա վիւքէլասընընն էմնիյէթլէրինի ճէլպ իչիւն օլտուղու անլաշըլմըշ տըր։

—

Իթալիա գրալը Զարընն վէֆաթընտան տօլայը 20 կիւն վէ ըսպանիա դրալը 24 կիւն եաս թուլմասընը էմր իթմիշլէր տիր։

—

Իրան շահը թէհէրանատա վագը Բուսիա սէֆարէթխանէսինէ պիր մէմուրը մախսուս իրսալ իտէրէք Զարընն վէֆաթընտան տօլայը պէեանը թաազիյէ իլէմիշ տիր։

—

Վիէննա կաղէթալարընընն վերտիի մալիմաթա կէօրէ, միւթէվէֆիա Բուսիա իմբէրաթօրընընն զէվճէսի բրէնսէս Ցօլկօրուքի՝ միւշարիւէյհին հինը վէֆաթընտա զուհուր իտէն դարընընդզ դատան իսթիֆատ իլէ մախտումարընը տախի պէրապէր ալարագ Գէշլէգ սէրայընտան սավուշմուշ վէ իսմինի թէպտիլ իտէրէք Բուսիա մէմալիքինէն խարիճէ չէգապիմիշ տիր։ Միւշարիյէյհա՝ քէնտիսինին մախտումարընընտան արը օլարագ պիր մանասթրա դաբատրմասը գօրգուսը իլէ պու հարէքէթի իսթիյար իթմիշ տիր։ Բրէնսէս Ցօլկօրուքինին էն պէօյիւկի 7 եաշընտա օլարագ իւչ չօճուղը օլուպ, պունլարըն Պէրլին պանդալարընտան պիրիսինտէ պուլունան 40 միլեօն ռուպլա (եանի 160 միլեօն ֆրանգ) իլէ էսպապը մայիշէթլէրի թէէմին օլունմուշ տըր։ Պու մէպլաղըն 8 միլեօնը իմբէրաթօրը վէֆաթընտան իւչ հաֆթա էվվէլ իրսալ իտիմիշ իտի։ Բրէնսէսը միւշարիւէյհա՝ մագսէտ վէ ճիհէթը ազիմէթինի Գէշլէգ սէրայընտա քիմսէ յէ աչմայարագ, մայէթինէ եալընըզ պիր ուշագ վէ պիր տէ պէպլէմէ ալըպ սուի գաստ վուգու պուլաղը կիւնին ագշամընը Բէթէրսպուրկտան չէգմէզ վէ Վիէննա թարիգիյէ իթալիայա կիթմիշ իմիշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսինին Խիվայի ալը քարարը ս· ցարինինչ իքի իւչ տէֆա բաթրիգխանէյէ կիտիպ կիլիկիա կաթողիկոսլըղը մէսէլէսի հագգընտա մալիւմաթ թալէպ իթմիշ օլմաղա, իչպու թալէպը մալիւմաթա տիւրլիւ տիւրլիւ մանա վէրիլմէքտէ իսէ տէ, պիրիմ ալաղընընդզ մալիւմաթա կէօրէ, Հալէպ Ինկիլիզ գօնսօլոսը՝ կիլիկիա էհալիսինին մէսէլէսի պիր ան էվվէլ թէվսիյէ օլունմասընը սուրէթը մախսուսէտ Ինկիլթէրրա սէֆիրինէ թավսիյէ իթմիշ օլտուղընտան, սէֆիրը միշարիէյհ տե պու պապտէ ախաղը մալիւմաթ իչիւն Մ· Մարնինչի տէֆաթա Բաթրիգխանէյէ իրսալ իթմիշ տիր։

—

Էրմէնիթան գահթզէտէկեանը Միլլի մէրքէզ իսանէ գօմիսիօնընընն իքինճի քեաթիպի պուլունան Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆէնտինին՝ մէմուրիյէթինէ լայգը վէճճէլ տէվամ իթմէկէ վագթ ու միւսաատէսի օլմասընընտան՝ իսթիֆասընը վերտիկինի իչիթմիշ տիր։

—

Լօնտրատա մուգիմ բրէնս Ասլան Ապրօ Բագրատունի՝ Դպրոցասէր Հայուհեաց ընկերութիւնա 10 ատէա Օսմանկը լիրասը իսանէ իթմիշ օլմաղա, մէզքիւր ընկերութիւն պու տէֆա մէպլաղը մէզպուրու Տիկին Ա· Ապրօ մարիֆէթիյլէ ալազ ու գապուլ իյէմիշ տիր։

—

Լինդարէտէն խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, պունտան ագտէմ Եօղղատատա հապս իսիմիշ օլան Զօպանեան Գարեգին վարդապետ Լինդարէտ թէբրար հապս օլունմուշ վէ չիմտի ազրը խասթալըղընա տիւչար օլմուշ տըր։

Քէզալիք մաէթթէէսսիֆ Լինդարէտէն ալընըզմըշ մալիւմաթա կէօրէ, չէհրը մէզքիւրտէքի մէքթէպլէրիմիզ սէֆիլ վէ բէրիշան պիր հալտէ պուլունուպ, էհալի տէ պու պապտէ ասլա ֆիլիթուր իթմէմէքտէ, վէ չօճուգլար միլէր սարիէ մէքթէպլէրինէ կիթմէքտէ իմիշլէր։

Պու հալի բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին նազարը տիգգաթընա արզ իտէրիզ։

ՏԷԼԼԱԼԻՅԷ ՄԷՐՔԷԶԻ

Մէմլէքէթիմիզտէ պիզ ճիմէ ախզուլթանընթաբիգի սուհուլէթտէ պուլունըրը կիպի, պիր քիմսէ միճէվհէր վէ եախատ սթ վէ եա պունա միմասիլ պիր շէյ ալըպ սաթմագ միւրատ իթտիկինտէ, մահալը մախսուսընա, եանի Գուլյմճու չարշըսընա վէ եա Պէզէսթէնէ վէ եա Աթ բազարընա միւրաճաաթ իտէր։ Լաքին խանէ վէ պաղէ վէ արսա վէ չիֆթլիք կիպի էմմալը ղայրը մէնգուլէնին ֆիրուխթ վէ խրթիրասը իչիւն սահիպի էմմաք՝ քէնտի միւլքինի սաթմագտա, վէ թաղիպի տէ ալմագտա պիր չօգ միւշքիլաթ չէքմէքտէ օլմաղա, էհալիյէ պիր մէտարը սուհուլէթ օլմագ իւզրէ, Տէրսաատէթտէ Պաղչէ Գապուսընտա Շէյխ Իսլամ խանընընն իւսթ գաթընտա 1 օտասա ՏԷԼԼԱԼԻՅԷ ՄԷՐՔԷԶԻ քիւշատ օլունուպ, պու սայէտէ արսա վէ խանէ վէ պաղչէ վէ չիֆթլիկ կիպի էմմալը ալըպ սաթանլար իչիւն սուհուլէթ օլաճաղը տէրքեար տըր։ Շէօյլէ քի, իրթիրայա թպիպ օլանլար մահալը մէզքիւրէ միւրաճաաթը իթտիքլէրինտէ ֆիրուխթ խանէլէրինտէ միւթէրիյի արամագ միւքիլլաթընտան խէլաս օլաճագլարը, վէ ֆիրուխթ վէ իրթիրա խանէճէք զէվամ իլէ տէլլալլէր մահալը մէզքիւրը թէշրիֆ իթտիքլէրինտէ, հէր վէճհիլէ սուհուլէթ պուլուպ մէմնուն օլաճագլարը իլան օլունուր։

Օտամ մէզքիւր բաղար կիւնլէրինտէն մասատա հէր կիւն ագրգ տըր։

Մ· Ս· Ճ· Մ·

ՃԷՄԻՃԷԹԼԷՐ ՎԷ ՇԻՐՔԷԹԼԷՐ

Այէմին վէ մէտէնիյէթին հէր թարաֆընտա կէօրիւյօրուզ քի, կէրէք մատտի վէ [կէրէք մանէվի թէրագդրեաթ եալընըզ քիթապ լարա վէ մէքթէպլերէ պըրագրամայըպ, ճէմիյէթը պէչէրիյէնին իչինտէ նիճէ թէէսիսաթ վէ թէչքիլաթ վար տըր քի, հէր պիրի պիր ճիհէթճէ թէրագդրվէ մէտէնիյէթէ բէք պէօյիւք խըտմէթլէր իտէր։

Պիզտէ մէարիֆ բէք կէրի պուլունուպ, մէքթէպլէր վէ քիթապլարըմըզ տախի մէտէնիյէթը հազրէնին իճապ իթտիկի տէրէճէնին բէք մատունընտա օյտուղունտան, վէ գասապալարտա անճագ օգուեուպ [եաղմայը էօյրէտէճէք վէ պոզը մալիւմաթը իպթիտայէ վէրէճէք գատար պիր թագմ ՝տքօ՝ղլէր պուլուսուպ քէզիլէրն էքսէրիսինտէ մէքթէպտէն ասլա նիշանէ պուլունմատըղընտան, վէ հէլէ ֆիւնուն վէ սէնաիի միւթէ. նէվիյէտէ [մախսուս սէմէրէտտար մէքթէպլերին նամը պիլէ պիլին. մէտիկինտէն, վէ էքսէր ֆիւնու. նա միւթէալիդ լիսանլարըմըզտա հէնուզ քիթապ պիլէ պուլունմա. տըղընտան, պիզտէն պահս օլուն. տուղու սըրատա մէտէնիյէթ վէ թէրագդը իսրտմէթինին եալընըզ մէքթէպլէրէ վէ քիթապլարա միւն. հասը պըրագրամասընտան տէմ վուրուլմադ իգթիդա իթմէզ։

Պունունլա պէրապէր մէքթէպ. լէրիմիզ, քիթապլարըմըզ իքմալ օլունմատըգճա, էօթէքի էսպա. պա թէչէպպիւստէն կէրի տուր. մագլըղըմըզ իգթիդա իթմէզ։ չիւնքի թէրագդը վէ թէմէտտիւն էսպապընտա պիր քէրամէթ վար տըր քի, պիրպիրլերինի թէվիտ իտէրէք չօղալըրլար։

Մէարիֆ սէրվէթի թէվիտ իթ. տիյի կիպի սէրվէթ տախի մէարի. ֆի թէվիտ իտէր։

Պիզիմ խայը վագրթտան պէ. բու էվրօբանըն թէրագդրյաթընը թագտիր իտէրէք, թագլիտէ պաչլամըշ օլտուղումուզ հայտէ։ Դէսուզ տէրէճէի մաթլուպտէ իլէրուլէյէմէվէքիկիմիդին պաշ. լըճա էսպապընտան պիրի վէ պէլ. քի պիրինճիսի սէրվէթին ֆրգտան վէ նօգսանը տըր։ չիւնքի մէարի. ֆին նէչը ու թամիմի բէք չօգ մէսարիֆ վէ ֆէտաքէարլըղա միւհ. թաճ տըր։

Իմտի սահր էսպապը մէտէնիյէ. յէ թէչէպպիւս իթմէք իչիւն մէ. սարիֆին տէրէճէի մաթլուպէյի պուլմասընա միւնթազը ·օլմագ իսթէսէք, բէք չօգ վագրթ պէք. լէմէքլիկիմիզ լազըմ կէլէճէկկին. տէն պաշգա, պունունն իքի սէպպ. տէն տօլայը իմքեանը տախի եօգ. տըր։

Էվվէլա, չիւնքի տէտիկիմիզ կի. պի, մէարիֆին նէչրի բէք չօգ ֆէ. տաքէարլըղա միւհթաճ օլուպ, պիզիմ իսէ սէրվէթճէ հալը հազ. ըրմըզ պունա քիֆայէթ՝ իտէմէզ։

Սանկէն, չիւնքի մէքթէպլէրին տախի օ տէտիկիմիզ թէէսիսաթ վէ թէչքիլաթա իհթիյաճլարը վարտըր։

Պու թէէսիսաթ վէ թէչքիլաթ պիր թարաֆտան մէարիֆ վէ մա. լիւմաթըն նէչը ու թամիմնէ վէ էշանը ուսումիյէնին ույանմասը. նա խըտմէթ իթմէքլէ, [մէքթէպ. լերին իմտատընա եէթիշիրլեր, վէ մէքթէպլէրտէ եալընըզ ճիհէթը իլմիյէսի էօյրէնիլէն հէր չէյնն ա. մէլիյաթ վէ թէֆէրրուաթընը մէյ. տանա գօյմաղա, մէքթէպլէրին խըտմէթինի իքմալ իտէրլէր, վէ պիր թարաֆտան տախի հէր նէվ սայ ու ամէլին թէրագդրսըյլա սէրվէթը ուսումիյէնին չօղալմա. ընը իճապ իտէրլեր։

Պու իքի չէյ իսէ եանի մէարիֆ իլէ սէրվէթ հէր գավմ վէ մէլլէ. թի մէտէնիյէթ հավասընտա ու. չուրապիլեճէք իքի գանատ տըր։

Պու իքի ալէթ օլմասրգճա մէ. տէնիյէթ օլամաղ, պունլար ;պիրի պիրինտէն տօղար վէ պիրի պիրի. նի տօղուրուր։

Պունուն իչիւն պունլարընն պի. րինի հասրլ իթմէք իչիւն, տիկէ. րինին թէմամըյլա էլտէ իտինմէ. սինի պէքլէմէք ապէս տիր. չիւն. քի իքիսի պիրլիքտէ օլմատրգճա հիչ պիրինին իլերիլէմէսի միւմքին տէյլիլ տիր։

Պու հագիգաթը անլատրգտան սոնրա չիմտի մէվզուը պահսըմըզ օլան թէէսիսաթ վէ թէչքիլաթընն նէտէն իպարէթ օլտուղունու իյ. զահ վէ թարիֆ իթմէէ չալըշա. լըմ։

Մալիւմ տիր քի, ինսանլարընն ճէմիյէթլէ եաշամասը մահզա պիրպիրլերինտէն ճերրը մէնֆա. աթ մագսէտինէ մէպնի օլմայըպ, ճիւմլէսի միւշթերէքէն ճիւմլէնին թէյայեիւշինէ իտրտմէթ իթմէք պիր պիրլերինին իմտատընա եէթիշ. մէք, եալընըզ քէնտի պայընա պիր ատէմին տէֆ իտէմէէճէկի պիր ֆէլքաթը մատտիյէ վէ եա մանէվիյէեէ գարշը տուրմագ, վէլհասրլ հայվանլարընն էօմրիւն. տէն տահա բահաթ վէ տահա ա. լի պիր էօմր սիւրմէք մագսէտ վէ հիքմէթինէ մէպնի տիր։

Վագտա հէր քէս տիւքքեանը. նա կիտիւպ պիր իչլէ մէշղուլ օլ. մաղլա, ճէմիյէթը պէչէրիյէ եա. նի էպնի ճընսընա պիր խըտմէթ. տէ պուլունուր, վէ օ իչտէն եէ. եէճէյինի գալանմաղլա, ճէմիյէթը պէչէրիյէնին իմտատ վէ մուավէ. նէթինէ մաղհար օլմուշ օլուր։

Ընճագ մէտէնիյէթլէ եաշամագ վէ թէրագդը իտեպիլմէք իչիւն պու միւնֆէրիտ իչլեր քեաֆի օլ. մայըպ, ճէմաաթլա վէ ումումի. եէթ իւզրէ կէօրիւէպիլճէճէք պա. ղը իչլեր տախի վար տըր քի, ա. սըլ ճէմիյէթը պէչէրիյէնին ըուհը վէ թէրագդը վէ մէտէնիյէթին է. սասը տա օնլար տըր։

Օ իչլեր՝ եօգարըտա տէտիկիմիզ թէէսիսաթ վէ թէչքիլաթլա կէօ. րիւէպիլիր, պու թէէսիսաթ վէ թէչքիլաթը տա լիսանը թիւր. քիտէ «ճէմրյէթ» վէ «շիրքէթ» նամարդ ... [illegible]։

Էվրօբա վէ Ամերիգատա պէօ. յիւք պէօյիւք հիսսէլերտէն միւ. ըէքքէպ էնվաի շիրքէթլերտէն վէ թիճարէթ, վաբօր, շըմէնտֆէր, ամէլիյաթը նաֆիա վէ սահրէ գումբանեալարընտան մաատա, ճէմիյէթլերին վէ հաթթա քէօյ է. հալիսի ճէմաաթլարընն տախի պէ ընէրինտէ նիճէ շիրքէթլեր վէ ճէմիյէթլեր վար տըր քի, էն զի. ատէ խըտմէթ վէ ֆախտէսի էէօ. րիւնէն տէ պունլար տըր։

Ինսան՝ ճէմիյէթլէ վէ ֆամիլեա հալինտէ եաշամագ իւզրէ եարա. տըլմըշ տըր։ թապիի օլան ֆամիլ. եասընտան պաշգա ճէմիյէթը պէ. չէրիյէնին իչինտէ պաշգա պիր ֆամիլեայա տախի մէնուպ օլմա. սը թապիի տիր։

Պու իքինճի ֆամիլեատան մագ. սէտիմիզ միլլէթ տէյիլ տիր. օ՝ պիր չօգ ֆամիլեալարը ճամի ու. մումի պիր ֆամիլեա տըր. իքինճի ֆամիլեատան միւրատ հէր քէսին մէնուպ պուլունտուղը սընճը ճէ. մաաթը մախսուսէ տիր։

Զօճուգ՝ քիչիք իքէն, էվվն. տէն պաշգա վաթան թանըմատը. ղը (իպի, էվվնին խալգընտան պաշգա ֆամիլեա տախի թանը. մաղ իսէ տէ, պիր վագթ մէքթէ. պէ տէվամ իտուպ ալըշարգտան սոնրա, օրասընըն տա քէնտիսի ի. չիւն իքինճի պիր ֆամիլեա օլտու. ղունը անլար։

Մէքթէպտէն չըգտրգտան սոնրա իսէ, հէր քէս քէնտի թապիի ֆամիլեասընտան պաշգա պիր ֆա. միլեայա ինթիսապ իթմէք մէճ. պուրիյէթինտէ տիր։

Պու ալէմ պիր իշ ալէմի տիր։ ինսանլար կիւրուհլարա մունգա. սէմ օլուպ, հէր պիր կիւրուհ պիր իչլին էթրաֆընա թօբլանարագ պիր ճէմաաթը մախսուսէ թէչքիլ իթ. միշ տիր։ Ֆամիլեալար իլէ մէք. թէպլէր հէր սէնէ, հէր այ, հէր կիւն եէնի եէթիչէն էֆրատը տը. շարրյա տէօքէրլեր։ Պունլարընն հէր պիրի մէյտանտա կէօրտիւք. լերի օ կիւրուհլարընն պիրինէ կի. տիպ իրթիհագ իթմէք վէ օ ֆա. միլեանընն աղասը սըրասընա կիր. մէք մէճպուրիյէթինտէ տիր։

Հիչ պիր կիւրուհա իրթիհագ իթմէք իսթէմյէն մէյտանտա եա. լընըզ միւնֆէրիտ, ատէթա սիւ. րիւտէն այրըլմըշ պիր գուղու հա. լինտէ գալըր։ գուղու էօյլէ պիր հալտէ եաչայամայաճաղը կիպի, ինսան տախի եաչայամաշ։ չիւն. քի ինսան գուղուտան գիյատէ ճէ. միյէթլէ եաշամաղա միւհթաճտըր։

Օ հալտէ գալան զէվալը պիր ինսան գուղուսու ինսան գուրատու օլուր, եապանի պիր հայվան օ. լուր, քէնտիսինին հիչ պիր ֆամ. տէսի օլմատրգտան պաշգա, սիւ. բիւլէրէ եանի ճէմիյէթլէ եաչա. յանլարա մաղարրաթը տախի օ. լուր։

Պիր ատէմ օսգագլարտա չար. չըլարտա կեղմէքլէ, զայէպէլիյին իչինտէ պուլունմադ, գաղին օ վէ գահվէյէրէ կիրմէքլէ ճէմիյէ. թը պէչէրիյէնին իչինտէ պուլուն. մուշ օլմազ։ ճէմիյէթը պէչէրիյէ. նին իչինտէ պուլունտըղը վէ սաիր ինսանլար կիպի ճէմիյէթ. լէ եաչատըղը իտտաա իտէպիլ. մէք իչիւն ճէմիյէթը պէչէրիյէնին մունգասէմ պուլունտըղը օ կիւ. րուհլարընն, օ իքինճի ֆամիլեա. լարըն պիրինէ ինթիսապ վէ էլ. թիհագ իթմէքի իգթիդա իտէր։

Աչրգ սէօյլէյիմ։ ինսան տիւն. եատա ինսան կիպի եաչատպիլ. մէք իչիւն պիր իշ իլէ իշթիղալ. տիւպ պիր սընրքը մախսուսէ մէն. սուպ պուլունմալը, վէ օ սընրքի ճէմաաթընա՝ մէնսուպ պուլուն. տուղու պիր իքինճի ֆամիլեա նաչարը իլէ պագըլմալը տըր։

Ինսան էօմրիւնիւն լեզղէթինի թապիի օլան ֆամիլեասը իչինտէ պուլուր։ լաքին օ լեզղէթին պիր կիւն զէհիր կիպի ճը օլմասընը իսթէմէզ իսէ, թապիի օլան ֆա. միլեասընա նէ գատար մուհապ. պէթի վար իսէ. իչէեարի միւնա. սիպէթիյլէ մէնսուպ պուլունտու. ղու սընրքի ֆամիլեասընա տախի օ գատար մուհապպէթի օլմասը վէ օնուն իչիւն տախի օ գատար ըզգաթ վէ չէֆգաթլա չալըշ. մասը իգթիդա իտէր։

Զիւնքի պու իքինճի ֆամիլեա. լար օլմասա, թապիի ֆամիլեալար սույու քէսիլմիշ չայբրլար կիպի գուրույուպ մահվ օլուրլար, վէ իչլերինտէքի մուհապպէթ վէ շէ. ֆգաթ սէմէրէսի սէֆալէթ վէ զարուրէթ թարաֆընտան խու. սուսմէթ վէ միւնաֆէրէթ զէհիրինէ չէվիրիլիր։

Պու իքինճի ֆամիլեալար իսէ, եանի հէր քէսին գուլանտրըղը լի. սան իլէ սէյլէյլիմ, էանաֆթա. գըմարը՝ ֆագաթ էանաֆտան միւրատ եօրկանճըլար վէ թէրզի. լեր տէյիլ՝ պիր նէվի իշ իլէ մէշ. ղուլ օլան ինսան սընրքիլարը տը։ Պու սընրքիլար՝ էֆրատլարընտան հէր պիրինին եալընըզ քէնտի մէնֆաաթը չախսիյէսի իչիւն չա. լըշմասը իլէ էօյլէ խարապը մու. ճիպ պիր հալտէ տուրամազլար։ պունլար տախի պիր ազ պագըլ. մայա միւհթաճ տըրլար։

Հէր քէս մէնսուպ պուլունտու. ղու սընրքի ու սէնաաթը իլերի. լեթմէյէ չալըշմազ իսէ, օ սընրքի տախի քէնտիսինի պէսլէմէմէյէ պաշլար։ Սընրքի վէ սէնաաթ պիր թարլա տըր, ինսանը կէչինտիրիր, ֆագաթ իշլենմէսի վէ իսթիւնէ թօխսում էքիլմէսի չարթ տըր։

Իշթէ պու սէպպէպ մէպնի տիր քի մէմալիքը միւթէմէտտինէտ հէր պիր սընրքա մէնսուպ ատէմ. լեր քէնտիլերինի պահագզն ֆա. միլեա էֆրատը ատտ իտուպ։ եօյ. լէ միւնֆէրիտ պիր հալտէ տուր. մայարագ սընրքիլարընա մախսուս ճէմիյէթլեր վէ չիրքէթլեր թէչքիլ իտէրլեր։

Հէր պիր սընրքին քէնտիլերինէ մախսուս մահալը իճթիմալրը վար տըր։ հէր քէս ագչամ իչին. տէն չըգտրգտան սանրա ատի վէ ումումի պիր գահվէյէ կիտուպ՝ իչինէ հիչ թապլիգի օլմայան վէ քէնտիսինէ ասլա եարամայան պիր թագըմ պահուտէ սէօզլեր տինլէ. մէքտէն իսէ, մէնսուպ պուլուն. տուղու սընրքին մահալը իճթիմա. ընա կիտեր։ օրատա հէմսընքիլա. ըյլա կէօրիւշիր, սընրքնա միւ. թէալիդ կաղէթա վէ քիթապ օ. գուր, իչինէ միւթէալիդ մալիւ. մաթ ալըր, օրատա մէճլիսլեր ագտ իտէրլեր, իչլեմէքտէ օլտուգլարը իչին հէր ճիհէթինի թահթը միւ. զաքէրեյէ ալըրլար, նօգսանլարը իքմալ, մէվանիէ զալէպէ իտէրլեր, սընրքիլարընա միւթէալիդ վէ եա. լընըզ եարըլամայաճագ պէպիւք պիր իշ գուհուր իտեր իսէ պէնդէ. րինտէ չիրքէթ ագտ իտէրլեր, պիրէր մըգտար սէրմայէ գօրլար, օ իշի կէօրիւրլեր, սէնաաթլարընը իլերիլետիրլեր, հէմ քէնտիլերի իս. թիֆատ իտէրլեր, հէմ ալէյ ու. մումի մէմլէքէթ միւսթէֆիտ օլուր։

Հէր սընրքա մախսուս իտարէ, իտանէ վէ էյթամ ատանտրգլար

ՐԻԹԷՖՖՆ ԻՄԲԷՐԱԹՕՐԸՆ ՃԵՆԱՂ ԱԼՅԱԾ ԲՐՕԿՈՒՄԸ

—

Լ. Ն. կաղէթասը միւթէվէֆա Զարը ճենաղէ ալայը հագդնտա աթիտէքի մալիւմաթը նէղ իթաշ տիր։

«Ճենաղէ ալայընը պաշլանաճաղընը խան իթմէք իչիւն պիլճիւմէք քիսէլէրտէ գամրանալար չալընմագտա տը։

«Մէրայը իմբէրաթօրէյէ գապուլ օլունմուշ օլան պիլճիւմէք զվաթ ի մէմուրիյի քիրամ վէ իւմէրա է զապթանը պահրէյէ վէ պէրէյէ միւթէվէֆա իմբէրաթօրը ճենաղէսի սարայ քիլիսէսինէ նագլ օլունտուղունտա՝ ալայը մէզբիւրտէ հաղը պուլունմաղտա տավէթ օլունմուշլար տը։ Իքինճի Ալէքսանտրը նաշէսի թամմ 13 կիւն գատար էնգարը ամմէյէ թէշէիր օլունաճագ տը։

«Մարտըն 16 սընտա միւթէվէֆա Իքինճի Ալէքսանտրը նաշէսի՝ թապութա վազ օլունարագ, մէզքիւրքիլիսէյէ նագլ օլունմուշտը։

«Թապութը պաշ թարաֆընտան իմբէրաթօրը ճէտիտ իլէ կրան Տիւգ Վլատիմիր թուրմուշլար, եանլարընտան տա տիկէր կրան տիւգլեր իլէ լէյմթենպէրկ վէ Օլտէմպուրկ բրենպէրքիթուրմուշլար տը։

«Թապութը՝ քիլիսէ ավլուսընտան իշէրի սոգտրգլարընտա, թէքմիլ ճէօմսաթ տիզ չէօքմիւշ տիր, վէ ճենաղէ իչիւն պիր Գուտտասը Շերիֆ թագտիս օլունմուշ տը։

«Մարտըն 18 ինաէ ճենաղէ՝ ալայ իլէ սարայընը քիլիսէսինտէն գալէտէքի քիլիսէյէ նագլ օլունմուշ, վէ օրատա էնգարը էհալիյէ թէշէհիր իտիմիշ տիր։

«Ռուսիա մէմալիքինին հեր ճիհէթլէրինտէն թաագիյէթ իչիւն թէլէկրաֆլար վիրուտ իթմէքտէ վէ հեր թարաֆտա խընճախընճ էհալի քիլիսէլէրէ տօլուպ տուա իթմէքտէ տիրլեր։

«Մէմալիքին էն ուզագ գրթաղրընտա մուգիմ էն քիչիւք գարիյէլէրտէն պիլէ հեեթը մէպուսէլէր բէթերսպուրկա կէլիպ, միւթէվէֆա Զարըն թապուտու իւզէրինէ չիչէքտէն մամուլ թաճլար վազ իթմէքտէ տիրլեր։

«Միւթէվէֆա Ալէքսանտրը ճենաղէ ալայը նէ թէշրիֆաթ իւզրէ իճրա օլունաճագ իսէ, պունուն իլանամէսի նէշր օլունմուշ տը։ Ալայ օն իւչ գըսմա թագսիմ օլունաճագ, հեր պիր գըսմ պաշընտա սիւվարի օլարագ եաս բուպարը կկիինմիշ պիր բաթաղ պուլունաճագ տը։ Միւթէվէֆա Իքինճի Ալէքսանտրա խարճճէն կէօնտերիլմիշ օլուպ հեբսի 140 սաէտտէն ի-պարէթ պուլունան Նիշանլար իլէ միտալեալար՝ ալայը օն իքինճի գլխմընը թէրքիպ իտէն զէվաթ թարաֆընտան թաշընաճագ տը։ Պունու միւթագրպէն Ռուսիա տէվլէթինին նշանլարը վէ 6 սաէտ թաճը գրալի վէ պիր թաճը իմբէրաթօրի վէ իմբէրաթօրլըգ աստը վէ պիր քիւրրէ թաշընըլաճագ տը։

«Էօլիւ արապասընըն թարագասընտան իմբէրաթօրը ճէտիտ կիտէէք, պատէհու իմբէրաթօր խանէտանը վէ պէօյիւք մէսնէտարան վէ սարայ գատընլարը պուլունաճագլար տը։ Ալայ Գըշլըգ սէրայընտան չըգարագ, ինկիլիզ բրիթանը, Նիգօլա իսկէլէսի, վասիլիսօթրօֆ, վէ Ալէքսանտր պաղչէսի նամ մահալլէրտէն կէչիպ Բաւրա—բէթրօ գալէսինէ կիտէէք տիր։»

ԻԻԶԻՆՃԻԻ ԱԼԻԷՖՍԱՆՏՐԸՆ ԹԱՊԻԱԹԸ

—

Վիէննատան Բարիզին Թան կազէթասընա էապլան պիր թէլէկրաֆտա օգունտուղունա կէօրէ, Ռուսիա իմբէրաթօրը ճէտիտինին ահվալը տարիլիյէսինի թանրեան պիր զաթ՝ մալիւմաթը աթիյէլի վէրմիշ տիր։

«Միւշարիլիյէհին թէրպիյէսի բէք մաթլուպ սոգրէթտէ տէյիլ տիր։ էֆքէարընը նասը օլուր իսէ օլսուն երիւրիթմէք վէ իճրա իթմէք իսթէր։ Նիւմունէ օլաճագ պիր զօճա վէ պիր բէտեր տիր։ Բէք սատէ պիր ֆամիլեա էօմրիւ կէչիրիր։ Ցանիմարգա սէրայը իլէ Ինկիլթէրրա սէրայընը թէէսիրինտէն արի տէյիլ տիր։ Պունունլա պէրապեր վալիտէսինին էֆքէարը տինկիյէսինէ հէմրէյ տիր վէ ֆագաթ քէնտի զաննընա կէօրէ, հեր էյի Ռուս օյթատագա օլմալըտըր։ Բէտերինին Ալէման գուրէնսաընը հիչ սէվմէզ։ Լէհիսթանը Ռուսիա իլէ պարըշարմագ մէյլինտէ տիր։ Կազէթալարընը պու պապտէ միւթալաաթա կիրիշմէյէրինի քէնտիսի էմր իթմիշ տիր։

«Միւշարիլիյէհ իմբէրաթօրը ճէտիտ Ագսագօֆ իլէ Զէնգաֆսքի նամ մէշհուր բանսալիզմ թարաֆտարլարընը էֆքէարլարընտա պուլունմագտա տը։»

ՄԷՏԵԱԹԻՊ

ԱՆԽԻՂՃ ԹՇՆԱՄԱՆԱԴԻՐ ՄԸ Ի Պ. ԲՈՒԶԱՆԴ ՐԷՋԵԱՆ

—

«Ցերկունս գոլով ճշէն լերինք
«Եւ չընչին մուկն ահա ծնանի։»

Ասասկ ինչ որ բնա՛ւ չէինք յուսար։

Արամազդ՝ որ երբեմն իրը ոք Յարդանապալ՝ յիլ և յաղէկատ կը պարապէր մեզիրէն դէպուհետց ջոկատի մը հետ, այսօր՝ 'ի ջասուածութենէ 'ի կեղանութիւն ընդօսանլով յանկարծ՝ թուք ու մուր կորեր է համակ իւր ընդդիմաբանները Դիոգինեան ճաչակաւ թշնամանելոյ համար, յորս մինչև պատ. Գարագաշեան մասն ունի։

Զարմանալի իմն է արդարև տեսանել այդ բէչիեան այծուկին վերայ խեռ և ըմբոստ աչկերտի մը վարքը, որ իւր վարժապետին ընդառաջ ծնրադրած՝ նորա երեսն 'ի վեր լեզու կը հանէ և մերթ ապտակ իսկ կածէ... Ը՞հ, յիրաւի "գէշ տեսարաններ չեն այսոքիկ Մասեան թատերաբեմին վերայ, միայն թէ Բարեկենդանը անցած չը լիներ։

Այս նոր թերսիտէսն՝ երեկ Մասիսի մէջ մեր ցեղական մականունն 'ի մատին փաթութելով՝ անվայել նմանաձայնութեամբք լուտանք կը տեղայ 'ի մեզ, թերեւս այն յուսով, որ կարենայ վիշտ մը պատճառել մեր սրտին և այսու նոյն կրիցն հասանց մղել և զմեզ։ Բայց պարտի գիտել թէ մեք արդէն փորձ եմք վշտաց և սիրտ վշտահար յանձին կրեմք, այս ծանօթ իսկ է մեր սիրելի բարեկամացը։ . . . «Կա՛լ դիս հրաժարեալ»։

Կապելոյեց բարբառն անծանօթ է սակայն մեզ՝ թշնամանաց 'թշնամանք փոխադարձելոյ համար և Պ. Այծուկին յուսահատական ճըչերուն վերայ արդահատական հայեցուած մի ձգելով կանցնիմք։ Զեմք կարող սակայն չյայտնել մեր սրտին ցաւն աղգային այս նոր դժբաղդութեան վերայ, որով այսպիսի խնդիրներ՝ ընդհանրապէս հայհոյութեամբք և անձնական թշնամանօք կը վերջանան. մի՛ թշնամանեն յաղթե՞լ է, մի՛ թշնամանքը պատասխա՞նէ։ Ա-ա՜ղ, զի չկան ի մեզ կատոնք՝ այսպիսի անդուռն բերանները սանձելոյ համար։

Պ. Այծո՛ւկ, լա՛ւ կարդա՛, եթէ երբէք այս գիշեր նոր երազ մի տեսած չես։ Ա. Բ. Դ. յօդուածներդ, յորս քաջ պիտի տեսանես այն երեք անտեղի առարկութիւններդ, որոց դէմն առած էի տրամաբանական և պատմական ցուցակութեամբք։ Հասարակութիւնն յառաջ քան զքեզ դատեց և վճռեց. դու ալ եթէ կարես՝ պատասխանէ՛, թէ ոչ՝ լուռ լե՛ր և մի՛ վարրապար բարբանջեր։

Բայց զի յԱքքիլեայ կամիս պարտիլ և մի՛ յալ ումեք 'ի քաջաց, պարտ է մեզ յուշ առնել քեզ որ այդպիսի Գայէրիական ապիտաբանութեամբք որո՛յ գէմն ալ որ ելանես, և Գէդէոնի թաղեաւն ալ երեսդ ծածկած ըլլաս, դարձեալ դարշահոտ և զզուելի պիտի լինիս։ Արդէն համբակութեանդ փորձերն ըստ բաւականին հրապարակեցիր. կամի՞ս որ հասարակութիւնն անտարբեր հանդիսատես լինի՝ թշնամանդիր լեզուագարութեանդդ ալ։ Ի ծագել արեգական կորնչին աստեղք. լա՛ւ. — այլ դու զի՞ կաս, ա՞սուպդ մահագոյժ, կորի՛ր դու ալ, կորի՛ր մանաւանդ և դու ուրեմն։

Ո՛հ, որպէ՞ս դիւրին է թշնամանել, սակայն որպիսի՛ անթ է նաև հրապարակային գրչի մը թշնամանելը. մանաւանդ այնպիսի՛ գրչի մը, որ քանի մի տող յառաջ՝ բարոյական կը քարոզէ, վերցունե՛նք պարահանդէսները կը գոչէ։ Մասիս և պարահանդէս նո՛յնն ասել են այսօր շնորհիւ քո անքուն լեզուագարութեանդդ, որոց արհամարհոտելութիւն մի և հայեացք մի տալ ունի այսուհետև։

Ց. Գ. ՄՐՄՐԵԱՆ (1)

14/26 Մարտի 1881

Իսկիւտար

ՄԱՍԻՍԻՆ ԲՈՒՐԴԸ

. . . Տէր,

Հաճեցէք սոյն երկտող Ձեր լուրջ թերթին մէջ հիւրընկալել։

«Մասիս» լրագիրն իւր չորեքշաբթի օրուան թերթին մէջ «Մէսէնճրի» Մոհէյր վերնագրով յօդուածն թարգմանած էր։ Թո՛ղ ներէ ինձ «Մասիս» որ իրեն բացարձակապէս յայտնեմ թէ իւր յօդուածն ծայրէ ի ծայր սխալ թարգմանուած է։

Նախ Մոհէյրը «այծի բուրդ» կը թարգմանէ, ի՞նչ այլանդակութիւն. այծն երբէ՛ք բուրդ չունենար, այլ «մազ» կունենայ, և «Մոհէյրի» Հայերէն թարգմանութիւնն է «այծի մազ». «Մէսէնճրը» 0/0 6 1/2ի բերած էր Մոհէյրի մաքսն. բայց մեր Պարոն Մասիսը իբր թէ Մէսէնճրի սխալն ուղղել ուզելով 0/0 9ի կը հասցնէ։ Ի՞նչ այլանդակութիւն . . . Լայն, և այն. Ուրիշ բազում թարգմանութեան սխալմունք, մութ տեղունք, առանց հասկնալու թարգմանուած պարբերութիւնք խիստ շատ կան, ո՛ր մէկը դրուցեմ, ո՛ր մէկն ուղղեմ...։

Ցիրաւի տխուր է տեսնել թերթ մը որ չատուածներէ կը խմբագրուի, այսպիսի մեծամեծ սխալմունքներ ընէ։ «Հայերէնի դպրոցի» այսպիսի ագէտ դասատուներ ունենան, որք, ոչ լաւ Հայերէն գիտեն և ոչ Գաղղիերէն, և որք դժբախտաբար «լեզուի խընդրով» կը զբաղին (.՝). (.՝). . .

Մասի՛ս, ինչո՞ւ կոչիկդ վեր եղող խնդիրներով կը զբաղիս. լեցո՛ւր, լեցուր թերթդ բժշկական ձրի յօդուածներով, այդ բաւական է . . . ։

Մնամ Ձերդ յարգանօք

Գասբզիւղ ՀԱՅԿ

13/25 մարտ 1881

ԻԱՆԷ

—

Նուիրատոմսից Հանգանակութիւն

յԻսկիւտար Սէլամիէ

1881 փետրվար 8/20

(Ն՝ 1071ին դէջմ.)

Էլպիս Վարժապետեան	5
Եսթեր Սուքիասեան	5
Եւպրաքսէ Պասմաճեան	5
Էֆթիկ Մէլիքեան	5
Ի. Աբրահամեան	5
Ի. Յովհաննէսեան	5
Իւղաբեր Պասմաճեան	5
Լուսիկ	5
Հռիփսիմէ Աղէքսանդրեան	5
» Պէրպէրեան	5
Մաննիկ Մարտիրոսեան	5
» Յովսէփեան	5
» Տէյիրմէնճեան	5
Մարիամ Ինճէեան	5
» Ղուկասեան	5
» Շիւքրիեան	5
Յուստինէ Ալթանագինեան	5
Նունեայ	5
Ն. Թօքիկեան	5
Նարգուհի Պէրպէրեան	5
Ոմն	5
Ոմն	5
Սաթենիկ	5
» Կարապետեան	5
Սրբուհի Շահեան	5
Պայծառ Զէվիկեան	5
Վասիլուհի Կեսարլեան	5
Վառիկ Ալչըճեան	5
Վարդուհի Գալբագճեան	5
Տ. Թիւրապեան	5
Տիրուհի Սահակեան	5
Ֆուլիկ Կամացուկեան	5
Ֆըսաքիճեան	5
3 բարեսէր Տիկիններէ, Ցական զուրուշ	15
Բարեշնորհ Տ. Արսէն քահանայի ձեռամբ	170
	1895(1)

(1) Մանրամասնութիւն.— Սոյն 1895 զուրուշին, 1355 զուրուշը, բարեշնորհ Տ. Գրիգոր Աւագ քահանայի ձեռամբ, 245 զուրուշը բարեշնորհ Տ. Գարեգին քահանայի ձեռամբ, 90 զուրուշը բարեշնորհ Տ. Յակոբ քահանայի ձեռամբ, 55 զուրուշը բարեշնորհ Տ. Բարթող քահանայի ձեռամբ, և 170 զուրուշը Տ. Արսէն քահանայի ձեռամբ հանգանակուած են։

(1) Պարտ անձին կը համարիմ հրապարակաւ յայտնել՝ որ ես Մըրմըրեանս Պ. Գարագաշեանի աշակերտած չեմ բնա՛ւ ամենևին։

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ.

—

Բակուզատան ալաֆրանկա 13 մարտ թարիխիյլէ պէր վէճճը աթի եազըլմըշ տը։

«Ախիրէն Գարատաղա իշխադ խիլէն արազիտէ՝ հիւքիւմէթը մէգիբիւրէ նիզամաթընը տերհալ մէվգիի իճրայա գօնուլմագ իսթէնիլմէսի իւզէրինէ էհալի հիճրէթ իթմէքտէ տիր։ Միւսլիւմանլար՝ խրամէթը ասքերկյէ վէ թէտրիսը մէճպուրի եիւզիւնտէն հէճրէթ իթմէէ մէճպուր օլուրլար։ Խուսուսկյէ Օսմանլը իտարէսի զէմանընտա 6000 քիլիտէն իպարէթ օլան Բօսկօրիցա էհալիսինին մըդտարը նըսըֆ նըսըֆա թէնէզդիւլ իթմիշ տիր։ Թիճարէթէ կէլինճէ, Արնավուտլարը Շգօտրա չարչըսընա կէթմէլերինտէն, վէ Բօսկօրիցատա տահմի սուրէթտէ ասաքիրը մուհաֆըզա պուլունմատըզընտան, ախզուլիթա քեամիլէն մահվ օլմուշ տը։»

—

Սըրպիսթան հարպկյէ նազրը ժէնէրալ Լէչանին՝ Սըրպիա բրէնս վէ հիւքիւմէթի թարաֆընտան միւթէվէֆա Իքինճի Ալէքսանտրը ճենաղէ ալայընտա հաղը պուլունմագ իչիւն Բէթերսպուրկա ազիմէթ իթմիշ տիր։

—

Թիֆլիս Թոբխանէսինտէն պիր խայլի թոբ սըրգաթ օլունտուղու՝ թէտրիգաթը ախիրէտէն թէպէրեւն իթմիշ տիր։

—

Շարգի Ռումէլի վիլայէթինին 30000 սաէտ պէրտան թիւֆէնկի սիբարըշ իթարիկինի բէք չօգ կազէթալար եազմըշ իտի։ Ֆիլիպէտէն թասհիհ եօլու խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, պու սիբարըշ Շարգի Ռումէլի հիւքիւմէթի թարաֆընտան վագը օլմայըպ 700000 ֆրանգ սէրմայէսի պուլունան ժիմնասթիգ ճեմիյէթլերի գօմիթէսի թարաֆընտան վուգու պուլմուշ տը։

—

Շուէտ գրալընն խասթալանմըշ օլտուղունը Ս թագ օլմտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆ պիղէ խապէր վերմիշ իտի։

Պու քերրէ մահալը մէգբիւրտէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, գրալը միւշարիլէյին խասթալըզը միւտտէթինտէ վէյիի ահտը վասիլիյէ թային գալընմըշ տը։

—

Վոքէ կազէթասը տիւնքի կիւն չէգան պիր չայիայա իսթինատէն տէյօր քի, Հէրաթ հաքիմի էյուպ խան Մէհմէտ Հաշիմ վէ Եագուպ խանընն մախտումու Մուսա ճան իլէ պիրլէշմիշ վէ Բեսպիլ իւզէրինէ հիւճիւմ իթմէք իչիւնհաղրլանմըշ տը։

—

ՕՆ ԱԼԹԸՆՃԸ ԼՈՒԻ ՎԷ ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ԻԻԹԻԼԱԼԸ

(ԲԷՎՕԼԻՈՍԻՕՆ)

ՄԻԻԷԼԻՖԻ

ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ՏԻՄԱ

ԵԻՐՄԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

(1072 Ն՝ Դ՝ դան դէջ՝)

Եէտը վահիտ հիւքիւմէթի՝ իշպու էլէ՝ եանի բէտտ մէսէլէսինէ միւթէվագգըֆ օլաճաղընտան, վէ եէմինլի բաբաղլար հագգընտա սուտուր իտէն գարարնամէնին բէտտը թաստիգի՝ յունիս 20ինճի կիւնքի վուգուաթը մուճիպ օլաճաղընտան, վէ պու յունիս 20ինճի կիւնքի վուգուաթ՝ օգոստոս 10ընճը կիւնքիւ վուգուաթը թէվլիտ իտէեկկինտէն, վէ պու տա յունվար 21է բէհպէր օլաճաղընտան, վէ իշթէ պու սէպէպլէրտէն տօլայը մէսէլէի մէգբիւրէ գրալ իչիւն վէ հաթթա եէտը վահիտ հիւքիւմէթի իչիւն հայաթ վէ մամաթ մէսէլէսի օլտուղընտան, Մունիէ, Լալի—թօլէնտալ, Թըրէ ղհար, տ'Անթրէկ, Միրապօ վէ Լիանգուրը՝ խրատ իթտիքլէրի նութգյարընը պաշըճա ֆգրալարընը հոբբէյէրէն էէ ոօրը թարաֆընտան թէէլիֆ օլունմուշ Իբինլալ Ռաբէթ նամ էսէրտէն նագլ իտէրիզ. պունլար թաստիգի գրալինէն թէմամիյէթինի վէ գրալըն աչըգտան աչըգա ըէտտ իտէպիլմէսինի թալէպ իթմէքտէ իտիլէր։

Մումիլէյհիմ չէօյլէր տէրլէր իտի.

«Հէեթը սիյասիյէնին վիւճուտու մուամէլաթընա իքի իգթիտար էլզէմ տիր. Իսթէմէք իգթիտարը վէ իշ կէօրմէք իգթիտարը։ Պիրինճի եանի խթէմէք իգթիտարըյլա ճէմիյէթ՝ քէնտուլի հէտէֆը մագսուտընա կէօթիւրէճէք օլան վէ հեր քէսին խայրը մագամընտա պուլունան նիզամաթը թէէսիս իտէր։ Իքինճի եանի իշ կէօրմէք իգթիտարը յլա նիզամաթը մէզբիւրէ իճրա օլունուր, վէ գուվվէի ամմէ եանի զապթա՝ պու իճրաաթըն էֆքատ թարաֆընտան կէօրտիւկիւ մանիալէրէ ճէմիյէթին զալէպէ իթմէսինէ եարտըմ իտէր։

«Պիր պէօյիւք միլլէթ նէզտինտէ պու իքի իգթիտար խօտ պէ խօտ իճրա օլունմամ։ Իշթէ պու սէպէպտէ մէպնի իսթէմէք իգթիտարընը վէ եախօտ հիւքիւմէթը գանունիյէնին իճրասը իչիւն էհալինին մէպուսանը օլմասը լազըմ կէլիր. վէ իշթէ երնէ օ սէպէպտէ մէպնի իշ կէօրմէք իգթիտարընը վէ եախօտ հիւքիւմէթը իճրասը իչիւն տիկէր պիր նէվի մէպուսանընն պուլունմասը իգթիզա իտէր։

«Պու հիւքիւմէթլէրին իքիսի տէ միլլէթէ միւգթադի, վէ գըյմէթլի վէ սէվգիլիլիւ տիւր։ Իսթէմէք իգթիտարը վէ իշ կէօրմէք իգթիտարը։ Պիրինճի եանի իսթէմէք իգթիտարը՝ ճէմիյէթ՝ քէնտուլի հէտէֆը մագսուտընա կէօթիւրէճէք օլան վէ հեր քէսին խայրը մագամընտա պուլունան նիզամաթը թէէսիս իտէր։ Իքինճի եանի իշ կէօրմէք իգթիտարը՝ նիզամաթը մէզբիւրէ իճրա օլունուր, վէ գուվվէի ամմէ եանի զապթա՝ պու իճրաաթընը էֆքատ թարաֆընտան կէօրտիւկիւ մանիալէրէ ճէմիյէթին զալէպէ իթմէսինէ եարտըմ իտէր։

«Պիր պէօյիւք միլլէթ նէզտինտէ պու իքի իգթիտար խօտ պէ խօտ իճրա օլունմամ։ Իշթէ պու սէպէպտէ մէպնի իսթէմէք իգթիտարընը վէ եախօտ հիւքիւմէթը գանունիյէնին իճրասը իչիւն էհալինին մէպուսանը օլմասը լազըմ կէլիր. վէ իշթէ երնէ օ սէպէպտէ մէպնի իշ կէօրմէք իգթիտարընը վէ եախօտ հիւքիւմէթը գանունիյէնին իճրասը իչիւն էհալինին մէպուսանը օլմասը լազըմ կէլիր։

«Դիմի պու վասէթա՝ հիւքիւմէթը գանունիյէնին էֆալընը թէտգիգ. վէ էֆալը մէզբիւրէյէ գանուն սըֆաթը մուգատտասէսինի վէրմէք վէ եախօտ տիրիղ էյլէմէք իչիւն միլլէթին ըէսի ալիսինէ վէրիլէն հուգուգ ու սէլահիյէթ տախիլինտէ մէվճուտ տը։

«Էհալի պիր արայա կէլիպ էնտի իսթէք ու մէրամընը պէէան իթտիկինտէ, պու իսթէք ու մէրամը գրալա թաստիգ իթտիրմէք լազըմ տը։ Էնկէր պիր թարաֆտան հուրրիյէթը սիյասիյէյի տէվրիմէքտէն քի՞մ մէն իտէճէք, մէպուսանը՝ քէնտի միւտտէթը վէքեալէթլերինի իսթէտիքլերի կիպի թէմտիտ իթմէքտէն վէ էպէտի գըլմագտան վէ պիր վագթ ինկիլթէրրատա օլ ուղուն բարլամէնթօնընն եարտըղը կիպի հուրրիյէթը սիյասիյէյի տէվրիմէքտէն քի՞մ մէն իտէճէք, մէպուսանը հիւքիւմէթը իճրայէնին պիճիւմիզ չուուպաթընա բէյ տէր բէյ թաարրուզ վէ պիլիհիմէ մէմուրիյէթի զապթ իթմէքտէն, վէ հիւքիւմէթը գրալիյէյ քէնտի արզուլարընա սատէճ պիր ալէթ գըլմագտան վէ էհալիյէ էէնիտէն էսաբէթէ զարդ իթմէքտէն քի՞մ մէն իտէճէք տիր։

(Տեվ.)

Լաղիսթան միւթէսարրֆը սապէգը, թրապիզոն վալիի լահը-գը իլէ իւչիւնճիւ տէֆա մուհա-քէմէսի իճրա օրունտուղու վէ ան-ճագ մուհաքէմէնին հէնուզ նէ-թիճէսի անյայտլամատրը մահա-լինտէն եազըլըյօր։

—

Զարչէնպիհ ագչամը Արնա-վուտ քէօյիւնտէ իքի Ռումի թաշը, հէքիմկերի իլէ չէտիտէն մարա-զայա թուհուչարագ, պիրի տի-կէրինի պիր գաչ եէրինտէն ա-ղըրճա եարալամըշ օյմաղա, զապ-թիյէլեր եէթիչերէք գաթիլ թէվգիֆ օրունմուշ, վէ մէճրուհ տա խանէսինէ կէօթիւրիլմիշ տիր։

—

Տիւն սապահ Պէշիքթաշտա Թա-վուգճուլար սօգաղընտա Բալա-մարքի նամընտա Ռում պիր ագ-թար՝ ֆամիլեաճա պաղը քէտկը-լերէտէն տօլայը քէնտի քէնտիսինի էօլտիւրմիշ տիր։

—

Ախիրէն իզհարը իճլաս իթ-միշ օյան Ալֆանտերի, կլավանի վէ Զինօ գումբանեաալարընրն ասֆ-հապը մաթլուպաթը կէչէն սալը կիւնիւ տագտը իճթիմա իթմիշլեր վէ մուամէյաթը վագբասըյլա տէֆթէրլերինի թէտգիգ վէ մու-այէնէ եալէմիշլեր տիր։

ԹԻԼԷԿՐԱՖ

Աֆոն Հավս

Աթինա 25 մարտ

Ալաֆրանկա ապրիլին 16նճը կիւնիւնտէ գրալ թարաֆընտան իճրա իթտիրիլէճէք բէսմը կէչիտ-տէ, 12000 նէֆէր ասքեր հաղբը պուլունաճագ վէ գրալ իբի թա-պուրլարա պայրաքլար թէվզի էյ-լէկէճէք տիր։

Տիւնքի կիւն պիր Ավսթրիա վաբօրու Բիրէյէ եսլիհա իլէ մէմ-լու 150 ասնտրդ վէ թօրբիլեր իխրաճ էյլէմիշ տիր։

Ֆրէյտրիդ գումբանեասը վաբօր-լարընտան պիր վաբօր՝ տէրու-նինտէ 200 գաթըր օյտուղու հալ-տէ Բիրէյէ մուվասլէթ էյլէտի։

Սէէյտ նամ թօր չէքէր վաբօր վէ Բոռա նամ սթիմպօթ իլէ տիկէր պիր թագըմ սթիմպօթլար Բիրէ-տէ պէքլենմէքտէ տիր։

3000 նէֆէրտէն իպարէթ օյան ասաքիրի պահրիյէէ իլավէ օյուն-մագ իւզրէ 2000 կէօնիւլիւ թաի-ֆէնին գայտը պահրիյէ նաղբը թարաֆընտան էմր օրունմուշ տրը։

Հարպկէյ նաղբը տախի եէնի թապուրլարը թէզքիլենի էմր էյ-լէյօր։

(Պոռ սապահ էլէն Բէլէկոֆլը)

Լօնտրա 25 մարտ

Մէհլոթ Մեհոսան.—Տիւնքի իճ-թիմատա մուհաֆաղաքարան ֆրգասընա մէնսուպ՝ մէպուսանտէն Մ. Լտու Սթէնհօր, ինկիլիզ ասա-քիրինին ճէնուպի Աֆղանիսթան-տան ռիճաթ իթմէսինէ մուզայիր պիր թէքլիֆ արզ իթմիշ տիր։

Սըր Զարլս Տիլդ ճէվապ վեր-մէք իչիւն գրյամ իտէր իսէ տէ, վագթ կէչմիշ օյտուղընտան, միւ-զաքերէ պու կիւնէ թաալիգ օ-լունուր։

Նիսա 25 մարտ

Օբէրա թէատրօսընրն եանկը-նընտա թէլէֆ օյանլարընրն մզգտա-րը 70է պալիզ օլույօր։

Բարիզ 26 մարտ

Տիւնքի կիւն Սինտիք մէճլիսէ-րի թարաֆընտան Մ. կոմպէթ-թայա զիյաֆէթ վէրիմիշ տիր։

Մէճլիսի մէպուսան ռէիսի պիր նումէգ իյրատ իտէրէք, հրասիյա-թը սուլհբերվերանէ պէյան իթմիշ, վէ թիճարէթին իսթիգպալընը թէէմին իթմէք լիւզումընտան պահա էյլէմիշ տիր։

Միւշարիլէյհ՝ ճիւմհուրիյէթ ռէիսինի մէտհու սիթայիշ իտէ-րէք խաթմը քէլամ իթմիշ տիր։

Աֆոն Ռէ-Ռէ.

Լօնտրա 25 մարտ

Տիւն ագշամ մէճլիսը մէպու-սանտա Միտ-Լինգօլնշիր մէպու-սու Մ. Լտուար Սթանօֆ թարա-պընտան իյրատ օրունան պիր սի-վալ իւզէրինէ Գանտահար շէհրի-նին թախլիյէսի մէսէլէսի հագ-գընտա միւզաքերէլեր ճերէյան էյլէմիշ տիր։

Մէպուսը մումիլէյհ՝ իյրատ էյլէտիյի սիւալտէ, ինկիլթերրա ասքէրինին Գանտահարատա տա-վէթ իլէ շէհրին թախլիյէ իսիվմէ-սի Հինտխանի մէնաֆիինէ մու-վաֆիգ օլմատըգը պէյան վէ Ռու-սիա ասքէրինին Թուրքիստանա տօղրու իլերուլէմէսի միւնասէպ-թիյլէ Հիստխանտա թէտապիրը միւգթազիյէնին իթթիխազը լիւ-զումունու տէրմէ յան էյլէմիշ տիր։

Խարիճիյէ միւսթէշարը Սըր Զարլս Տիլդ՝ վէրտիի ճէվապտա, իմբէրաթօր Իչիւնճիւ Ալէքսանտր թախթա ճիւլիս իտէր իթմէզ, Ռու-սիա ասքէրինին Ասիան Վասա-թիտէքի իլերիլէմէսինի մէն իլէ մէէներալ Սգոպէլեֆին բէթրս-պուրկա չաղրըլմըշ օյտուղունու իֆատէ իլէմիշ, վէ միւշարիլէյ-հին նութգու ազա թարաֆընտան հիւանիւ թելեգգրաֆ օրունարագ միւզաքերաթ թէէսիր օրունմուշ տըր։

Լօնտրա 25 մարտ

Սըր Ֆրէտերիգ Բոպերթս Նա-թալա կիթմէգճէն Լօնտրայա ավ-տէթ իթմէսինէ էմր ալմըշ տըր։

Բէթրսպուրկ 25 մարտ

Իմբէրաթօր Իքինճի Ալէքսանտ-ըրն գաթիլնէ զիմէտալ օյտուղու թէօհմէթիլէ մաղնուն օլանլարըն մուհաքէմէտի՝ տիւնքի կիւն թէվ-գիֆ օրունուպ հապտա իլգա օ-լունան պիր գատընրն իթթիկի իգբար իւզէրինէ թէէսիր օրուն-մուշ տըր։

Մէրգում գատրն Հարթմանրն վէ Ռուսագօֆրն թէրթիպաթը ճի-նայէթքեարանէսինէ վագքի օյտը-ղընու իգբար իլէյօր։

Հարթման վագասընտա միւ-թէվէֆա իմբէրաթօրրն բաքիպ օյտուղու տէմիր եօլ գաթարլա-ընընն թէգարրուպընը վէ Ռուսա-գօֆ վագասընտա տախի իմբէ-րաթօր արապասընրն սօգաղա կիրտիկինի իշարէթ իլէմիշ տիր։

Լօնտրա 26 մարտ

Թայմզ պու սապահ պիր պէնտը մախսուս եազարագ, Օսմանը վէ Եունան հուտուտը մէսէլէսինին էլան մուալագատա օյան միւզաքէ-բաթընտան պահա իթմիշ տիր։

Մէզքիւր կաղէթա խաթմը քէ-լամ իթտիկինտէ տէմիշ տիր քի, Եունան՝ Թիւրքիա իւզէրինէ հիւ-ճում իթտիկինտէ ինկիլթերրա-տան հիչ պիր մուավէնէթը մատ-տիւէ կէօրմէյէճէկինի թէմամը իլէ ֆարգ իթմիշ օյմալը տըր, վէ էկէր Էվրօբանրն նէսայիհի ճէտի-տէսինի տինլէմէյէրէք իշպու հիւ-ճումու իճրա իտէր իսէ, հիչ պիր էճնէպի տէվլէթ՝ հիչնը լգթիգա-տէ, քէնտիսինէ մուավէնէթէ կէլ-մէյէճէք տիր,

Տիւն ագշամ մէճլիսի մէպու-սանտա ուզուն պիր միւզաքերէ-տէն սօնրա, մէճլիսը մէգքիւր՝ Մ. Լտուարտ Սթէյհօրրն թէքլիֆի հագգընտա իսթիլֆը էֆքարա-տա պուլունմուշ տըր։ Էմրը թախ-լիյէնին լէհինտէ 120 բէյ լէքսերի-յէթ հասը օյմուշ տըր։ Սթէյհօ-բրն թէքլիֆի՝ 216 բէյ իլէ իթթի-ղամ վէ 336 բէյ իլէ մուախէզէ օրունմուշ տըր։ Էսնաի միւ-զաքերէտէ մարքի տը Հար-թինկթընրն խապէր վէրտի-կինէ կէօրէ, Ռուսիա տէվլէթի՝ կէրէք տիբլոմաթիգ թարիգիյլէ վէ կէրէք ասքերի թարիգիյլէ հէր նէ վագրթ Աֆղանիսթանա միւ-տախէյէ իտէր, ինկիլթերրա իլէ օյան միւնասէպաթը տօսթանէսի պօղուլաճաղընը պիլիր։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

ՏԱՐԵՒՈՐ ԿԱՐԳ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՄ

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲՈՅ

Պ ՏԱՐԱԳԻ

Լոր արարողութեան էկեղեցոյ Հայաստանեայց

ի պէտս Սարկաւագաց և Դպրաց

1880

—

Վիեննայի Մխիթարեան մամուլնե-րէն հրատարակուած և աղգիս մէջ ա-ռաջին անգամ ի լոյս ելած այս ընդ-արձակ գպրութեան գիրքը ոչ միայն եկեղեցւոյ պաշտօնէից այլ և ամէն հաւատացելոց պիտանի առձեռն պատ-րաստ գործիք մի է եկեղեցական հան-դիսից պարտուպատշաճ կերպիւ մատ-նակից ըլլալու. ուր բոլոր տարուան ըստ կարգի տօնացուցին ամէն օրե-րուն պատարագին թէ ընդհանուր և թէ յատուկ կարգերն ու երգերը մի առ մի բովանդակ նշանակուած կը գտ-նուին. և բաց ասկէ Ս. պատարագի կից կատարուած այլ և այլ հոնդիսից և պաշտամանց (ննջեցելոց պաշտօնի, նախատօնակներու, յրօրհնէից, խա-զողոյ օրհնութեան, ևլն) կարգերն ամբողջապէս։

Գործոյն սկիզբը՝ տոմարական ա-ղիւսակներ և տարեկան ընդհանուր տօնացոյց, և վերջը՝ մաշտոցական յաւելուածով մկրտութեան, պսակի, թաղման և տնօրհնէից կարգերն ալ գրուած ըլլալով, անուշա պաշտօնա-սիրաց բաղձալի բան մը դուրս չի մնար։

Գինն է 3 ֆրանգ։ կը ծախսուի Բան-կալթի, Վիեննայ, Մխիթարեանց գրա-տունը։

Դպրութեանս համառօտն ալ զատ տպուած է, որ նոյն առաւելութիւն-ներն ունի. միայն ասոր մէջ տարբոյն լուր (հասարակ) օրերուն յատուկ կար-գերը դուրս թողուած են։

Գինն է 2 1/2 ֆրանգ։—Նոյն գը-րատուն։ 3—3

ՊՈՒ ՄԷՄԼԷԿԷԹՏԷ ԱՃԱՑԻՊ

Վէ

ՈՒՄՈՒՄԻ ԽԱՅԹԱԼԸԳ

Նապալ քի պիր խըրսըզ պիպի կէճէ սայար, էօյլէ տէ պու խասթալըգ կեզլի սուրէթտէ իւսթիւմիւզէ հիւ-ճիւմ իտէր։ Պու խասթալըգտա միւպ-թէլա օյանղար՝ կէօ-յիւստէ վէ գա-պուրկալարտա վէ պաղէն սըրթտա պիլէ աղրը տուս-եարլար։ Իւսթէլ-րինէ օսանճ կէլիր վէ ույումագ իս-թէրլեր. աղրզ՝ խու-սուսի իլէ սապահ-լարը ֆէնա տըր։ Տիշլեր եարբշկան պիր մատտէ իլէ քիրլէնիր։ Իլթահ գաբանըր։ Խասթա՝ միյտէսինտէ պէօյիւգ պիր աղրըլըգ վէ պաղէն պիր գաբա վէ տօյմազ պիր աճլըգ տույար։ Կօղլէր սօլար, բար-մաղարրն ուչարը սսուր վէ նէմլէնիր։ Պիր ազ վագթ սօնդրա պիր էօքսիս-րիւք պաշլար. պու էօքսիրիւք էվ-վէլա գուրու օլար, վէ պիր գաշ այ սօնրա եէչիկէ պիր պալկանա կէլիր։ Խասթա տայմա պիր եօրկունլուգ տու-եար, վէ պէյհուսէ ույումագ իսթէր, պու ուգգու քէնտիսինէ հիչ պիր գուվ-վէթ վէրմէդ։ Պատէհու իւսթիւնէ պիր թիթիգլիք կէլիր վէ հէր շէյի ֆէնա կէօրիւր։ Պիրտէն պիրէ պաղա գալգ-տըրընտա, պաշը տէօնէր։ Ինգըպա-գը օլուր. տէրիսի կեհա գուրու վէ կեհա աքեագ տըր. գանը գաթըլաշպ ճէվէլանը ազալըր. կէօզլէրինին ազը սարը պիր բէնկ ալըր, իտրարը ազ տըր վէ գօր օլուր. պունտան մատ-տա թօրթուլու տըր։ Խասթա՝ եէսիկի եէմէյի էքսէրկա տիշարը վէրմէյէ մէճպուր տըր. պու իսթիֆրալարտան տօլայը աղրզտա պաղէն ազը վէ պա-զէն թաթլըճա պիր տատ գալըր, վէ գուստուգտան սօնրա էքսէրկա եիւ-րէք չարբընկիրը կէլիր. խասթանրն կէօզլէրի զայրֆլանը, վէ կէօզլէրի-նին էօնիւնտէ տայմա լէքէ պուլա-նուր. պէօյիւք պիր եօրկունլուգ վէ զայրֆլըգ տույար։ Պիթիին պու ա-լամմէթլեր սրրա իլէ մէյտանա չըգար։ Տէրլէր քի, եէհալինին իչ բայրն պիր բայը չու եա պու թարզլա մէգ-քիւր խասթալըգա միպթէլա տըր։ Պաղը հէքիմլէր պու խասթալըգին թապիպթը իւզէրինէ էքսէրկա եանըլ-մըշլար տըր։ Պաղրլարը պիր հիեէր խասթալըգը, պաղրլարը հազմըզլըգ, վէ նիհայէթ քիմի տէ տալագ խասթա-լըգը մագամնտա թէտավի իթմիշլեր տիր, լաքին պունտարը միխթէլիֆ թէտավիլերինտէն հիչ պիրի մուվաֆֆ-ֆագիյէթ նպիլ օյմամըշ տըր։ Մա-մաֆիհի «Մատամ Սէյկէլին չիֆաքար Շուրուպը» հէր խուսուստա թէմամըյ-լա խասթալըգը էյի իտէր։

Հազմըշլըգ բէք վախիմ պիր խաս-թալըգ օլուպ, բէք չօղ ինսանլարտա վար տըր, վէ էկէր սէրեան պագրլըպ թէտավի օլունմազ իսէ, նէթիճէսի չօղ ֆէնա օլուր։ Սէյկէլին շուրուպը էն միչքիլ ահվալտէ մուէսսիր պիր մուալիճէ տիր։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ

2 Ֆարթինկթըն Բօատ Լօնտրա Է. Գ.

Սթամպօլտա Եէնի Ճամի սօգա-նընտա Մ. Տէլլա Սուտանրն էճզախա-ղէմնտէ վէ Պէյօղլունուն Տօղրու եօ-լունտա Մ. Գանցիլ պիրատէրլէրինին Ինկիլիզ էճզախանէսինտէ վէ Գալաթա-տա Եիւքսէք գալտրրըմտա Մ. Վէլիցին էճզախանէսինտէ վէ պիդիմիզ սպէ-չար տիւքքեանլարընտա պուլունուր։

Թոռտան վէ բէրաքէնտէ միւպպէ-ատ իչիւն Գալաթատա զասպրթա մէր-քէզի գուրպինտէ Եիւքսէք—Գալտր-ըրմտա Ն. 95/7 տէ Ումումի Ինկիլիզ մաղազասընտա մէմուրը մախսուսը Լամոնտ Գարուանայա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

Սահիպի իմթիյազ

ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱՑԵԱՆ

Մուրաբա էյնիլէրինէ պարտ մարտ։ Ամանորի նուէր։ Ամանորի նուէր։

ԲԷԹՐ ՓԱՊԱՆ

Ամանորի նուէր։ Ամանորի նուէր։ Ամանորի նուէր։